

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Rola rodzica w „przyjemnej” edukacji dziecka

Piotr Chlebowski

Politechnika Białostocka
Wydział Inżynierii Zarządzania
 10 grudnia 2022 r.

Organizatorzy

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

1

Zastanówmy się, czym była dla nas szkoła?

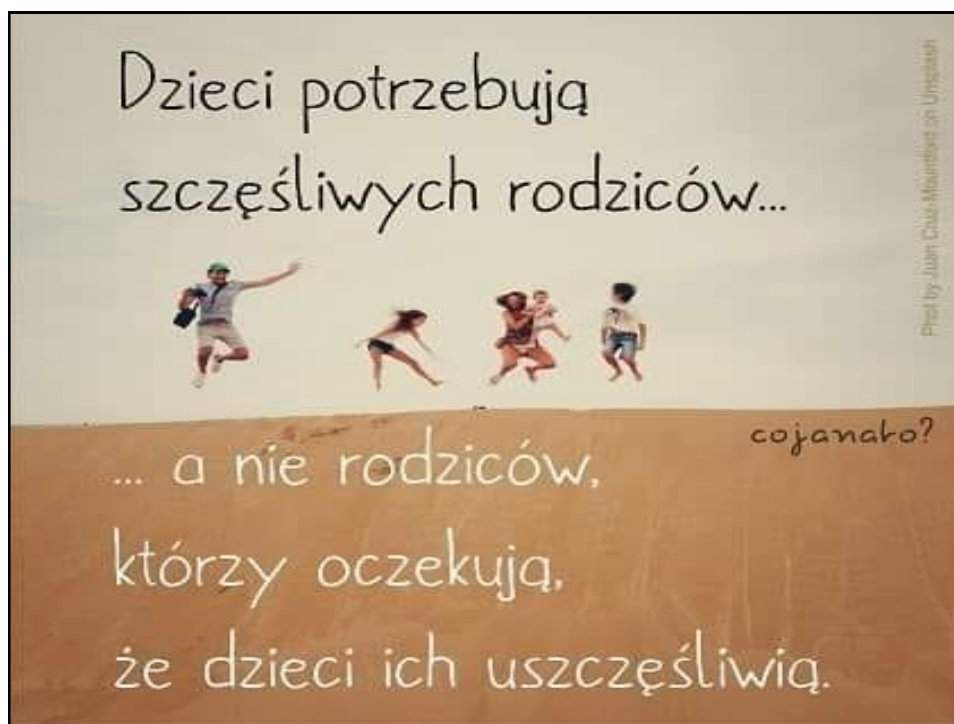
- ✓ szansą na modelowanie (czy na pewno dobrych wzorców?)
- ✓ grupą wzajemnego wsparcia (lub grupą przypadkowo dobranych uczniów do klas)
- ✓ lekcjami pełnymi dynamizmu i wyzwań (czy też pokornym siedzeniem w ławkach w bezruchu)
- ✓ uczeniem poprzez doświadczanie i działanie (czy też podawaniem suchej teorii często oderwanej od doświadczeń życiowych ucznia)
- ✓ każda lekcja zmienia przedmiot zainteresowania(cykl 45 min.) Co z pkt. neurodydaktyki nie ma sensu.
- ✓ nakłada obowiązek nauki w domu (tutaj chcemy odpoczynku i przeżycia zabawy)
- ✓ wymaga by uczniowie byli biegli we wszystkich przedmiotach, a zarazem każdy nauczyciel przekonuje ,że jego przedmiot jest najważniejszy i ten konkretny wycinek wiedzy, który on wskazuje (naprawdę jesteśmy różni, też pod względem predyspozycji i zainteresowań)

Dlatego podchodź do osiągnięć szkolnych dziecka z dystansem i spokojem.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

2

3

Niektóre postawy rodzicielskie i ich konsekwencje

- **RODZIC NADOPIEKUŃCZY**
dziecko mało samodzielne, z niskim poczuciem wartości
- **RODZIC POŚWIĘCAJĄCY SIĘ**
dziecko z poczuciem winy, uwikłane w zależność od rodzica
- **RODZIC WYMAGAJĄCY**
dziecko z niską samooceną, lękiem przed oceną
- **RODZIC RYWALIZUJĄCY, PRZECHWALAJĄCY SIĘ**
dziecko czuje się gorsze od rodzica, niepewne siebie
- **RODZIC POBŁAŻAJĄCY, REAGUJE W ZALEŻNOŚCI OD HUMORU**
dziecko ma kłopot z granicami i przyczynowością – skutkowością
- **RODZIC OBOJĘTNY, NIEOBECNY**
dziecko uważa, że jest mało ważne
- **RODZIC STOSUJĄCY PRZEMOC (RÓŻNEGO RODZAJU)**
dziecko zbuntowane, agresywne lub wycofane, autoagresywne
- **RODZIC ULEGŁY, PODPORZĄDKOWANY DZIECKU**
dziecko ma kłopot z granicami, z respektowaniem norm społecznych
- **RODZIC ROZUMIEJĄCY (SŁUCHA, KOMUNIKUJE SIĘ, WSPIERA, JEST ASERTYWNY)**
dziecko stabilne emocjonalnie, samodzielne, otwarte, kreatywne, z właściwą samooceną

„Sztuka wychowania - czyli jak pomóc dziecku i zadbać o siebie”
-Agnieszka Wróbel

4

Nastawienia i przekonania

Po pierwsze – dziecko **nie musi** być z wszystkiego „dobre”.

Po drugie- **ocena nie jest informacją o dziecku jako osobie**, nie definiuje zbyt wiele, jest informacją o poziomie opanowania treści programowych. I tyle.

Po trzecie – brak oceniania w formie stopni szkolnych, brak klasycznych sprawdzianów, testów czy zadań domowych nie oznacza, że dziecko się nie uczy. **Ono uczy się** w najbardziej naturalny i **przyjazny sposób**.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

5

“

„NIE MARTW SIĘ TYM, ŻE DZIECKO
NIGDY CIĘ NIE SŁUCHA.
MARTW SIĘ TYM, ŻE ZAWSZE CIĘ
OBSERWUJE.”

Frederick Douglas

6

“

Dzieci nie uczą się poprzez napominanie, kazania czy tłumaczenia. One obserwują nas i nasze reakcje. W ten sposób w każdej sekundzie przyswajają sobie pewną wiedzę o świecie. Od nas zależy, jaki obraz świata zbudują w swoim wyobrażeniu

”

7

8

Kiedy w ziemi sadzisz zboże, nie wyhodujesz ziemniaków.

Wykiełkować może tylko to, co zasiejesz. Jeśli więc zasiewasz negatywne myśli w swoim umyśle, zbierzesz negatywne reakcje i postawy. Od czasu siewu do czasu żniw następuje ogromny wzrost liczby ziaren. **Umysł pracuje w ten sam sposób: wszystko, co w nim zasiejesz, ulegnie zwielokrotnieniu: negatywne albo pozytywne myśli rozrosną się, tworząc negatywne lub pozytywne nastawienie.**

9

Najlepsza rzecz jaką nauczyłem się jako rodzic jest to, że kiedy jedno z moich dzieci zaczyna narzekać na coś, mówię: "Chcesz, żebym zainterweniował, dał ci jakąś radę, czy tylko ciebie wysłuchał?"

W 9/10 przypadków po prostu chcą, żeby ich wysłuchać

10

Oddaj dziecku odpowiedzialność za naukę

Łatwo jest stracić poczucie wpływu, kiedy czujemy, że od nas nie wiele zależy, że to nie nasza sprawa.

Strategie zamiany ról w których dziecko jest ekspertem, naszym nauczycielem i ma nauczyć rodzica, a nie odwrotnie, przynoszą wiele korzyści i uczą odpowiedzialności. Budują też poczucie ważności, sukcesu i sprawstwa utrwalając w dziecku zdobytą wiedzę. Mając za zadanie nauczenie innych, mobilizujemy silniej mechanizmy samokształcenia.

(Człowiek uczy się na własnych i cudzych.....)

Oddaj dziecku odpowiedzialność za jego naukę, warto podjąć takie ryzyko pomimo tego, że czasami czegoś nie dopilnuje lub zapomni.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

11

POTRZEBY

Do podstawowych potrzeb związanych z odżywianiem czy snem dochodzą jeszcze inne, bardzo istotne z punktu widzenia procesu zapamiętywania

potrzeba ruchu i potrzeba bezpieczeństwa.

W przypadku małych dzieci mówi się wręcz o rozwoju psychoruchowym, (rozwój motoryki małej i dużej), a także stymulacji sensorycznej.

Dziecko narażone jest na mnóstwo stresujących sytuacji. Samo bycie ocenianym jest bardzo stresujące. Jeśli dołożymy do tego relacje społeczne i lęk przed odrzuceniem, może się okazać, że szkoła faktycznie może być problemem. Dyrektorzy korporacji coraz częściej wykorzystują sesje uważności, **zw. Mindfulness**, jako techniki redukcji stresu. W niektórych szkołach i domach rodzice praktykują uważność wspólnie z dziećmi. Stres, czyli sytuacje, w których czujemy się zagrożeni, powoduje wyrzut kortyzolu – neuroprzekaźnika odpowiedzialnego za wejście w bardzo schematyczne rodzaje reakcji. Osoba zestresowana ma właściwie do wyboru tylko trzy strategie-
uciekać, walczyć lub wyłączyć się.

Nie ma więc mowy o zapamiętywaniu czegokolwiek. Ta część mózgu zostaje wyłączona w sytuacji, którą odczytujemy jako zagrożenie. Uważność ma na celu sprowadzenie nas do stanu wyciszenia, skupieniu się na tym, co nas otacza, nie zaś na tym, co kłębi się w naszej głowie i podsyca lęki.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

12

Pomaganie to nie wyręczanie

Nie wykonywać zadania za dziecko, raczej pomóc zrozumieć polecenie, zaplanować poszczególne etapy niezbędne do wykonania zadania.

W razie potrzeby udzielić wskazówek naprowadzających.

Dużą satysfakcją stanowi samodzielne pokonanie trudności, budując jednocześnie wiarę we własne możliwości i rozwijając motywację do dalszej pracy.

Warto budować myślenie oparte na schemacie I-I zamiast albo-albo

13

Odpowiedzmy sobie na pytanie-od których osób nauczyłem się najwięcej w swoim życiu?

Jakie miałem z nimi relacje? Kluczem do skutecznego uczenia się jest pozytywna relacja. I to nie tylko relacja z nauczycielem czy rodzicem, ale **relacja z samym sobą.**

Najskuteczniej uczymy się w **przyjaznym** otoczeniu, w poczuciu bezpieczeństwa, w obecności osoby, która jest dla nas ważna i stanowi dla nas autorytet. Spełnienie tych warunków prowadzi do budowania pozytywnego obrazu siebie- jestem ważny w tej sytuacji, osoba która mnie uczy również czerpie coś ode mnie, ponieważ relacja zawsze jest obustronna. Pozytywny obraz siebie z kolei buduje stabilne poczucie własnej wartości, a ono jest konieczne do podejmowania twórczych działań, automotywacji, wychodzenie poza strefę komfortu.

Nic tak nie wpływa na budowanie dobrej, stabilnej relacji opartej na szacunku i empatii, jak stawianie na ...

Naturalność, samodzielność, działanie

14

Często my sami podkreślamy nieświadomie mechanizm zamykania relacji pytając:

„Jaką ocenę dzisiaj dostałeś?”

zamiast spytać: **„Czego się dzisiaj dowiedziałeś?”**

Pierwsze pytanie, a właściwie odpowiedź na nie zamyka dyskusję. „4”. I tyle.

Pytając „Czego się dowiedziałeś?” otwieramy po pierwsze przestrzeń do pogłębiania relacji

Bądź pomocny w budowaniu jasnego celu opartego na marzeniach dziecka. Stwórz etapy jego realizacji i codziennie towarzyszyć dziecku w odkrywaniu tego co jest jego sukcesem w drodze do celu.

Człowiek uczy się na własnych i cudzych

.....

Doceń zdolności dziecka

Każdy człowiek w naturalny sposób garnie się do zdobywania wiedzy. Jako dzieci eksperymentujemy, ryzykujemy, zadajemy setki pytań, chłonimy ciekawe opowieści, jesteśmy ufni, ciekawi świata, otwarci na odkrywanie, zmienianie, doświadczanie. Zastanówmy się kiedy to wzmacniamy, kiedy ograniczamy w relacji z dzieckiem?

Zainteresowania, pasje są motorem napędowym ciekawości i działania, to w nich najpełniej realizuje się człowiek.

Zaufanie do siebie nie jest tym samym co wiara w siebie.

Zwracaj uwagę na to co potrafi dziecko, doceniaj konkretne starania.

„widzę, jak cierpliwie składałeś ten model”, „ciekawe jest to co powiedziałeś mi o osach”

Ucz się w inspirującym miejscu

Trudno być zmotywowanym w otoczeniu, które jest nieprzyjemne lub przytłaczające.

- ✓ Stwórz lub znajdź miejsce, które będzie: wolne od rozpaczy, dobrze zorganizowane, inspirujące, nie rozprasające
- ✓ W miejscu nauki stwórz własną mapę marzeń(to kolarz inspirujących słów, prostych rysunków, zdjęć, cytatów, zaprojektowany tak, aby wzbudzić motywację i ułatwić skupienie na celach

Dobra organizacja oparta o stały harmonogram

- Po powrocie dziecko powinno mieć chwilę dla siebie
- Ustalmy stałą porę na odrabianie lekcji i naukę (16.00-18.00)
- Pamiętajmy, że komputer, tv i telefon potrafią skutecznie odciągnąć od nauki
- Dobrze jest przygotować wszystkie książki i pomoce, tak aby później nie przerywać pracy
- Odrabianie lekcji warto rozpocząć od najtrudniejszego zadania
- W przypadku małych dzieci konieczne rozdzielić materiał na etapy przeplatane przerwami (koncentracja w kl. I-15 min, w III-25 min)
- Ważna jest systematyczność (przyswajanie wiedzy systematycznie, stopniowo i małymi partiami nie wymaga zbyt dużo czasu i wysiłku)
- Każdy lubi, gdy jego starania są docenione (nawet drobne postępy, nie tylko efekt końcowy w postaci oceny)
- K. Buczyński, widok z góry najwyższej.

Dziecko musi wiedzieć, po co się uczy, a więc **znać CEL**.

Celem nie może być ocena, czy chęć zadowolenia kogoś innego. Tak postawiony cel nie motywuje, a przyswojone treści szybko okażą się bezużyteczne.

Nasze dzieci po to zdobywają wiedzę, by wykorzystać ją w przyszłości, prawda?

Zapytajmy nasze dziecko, **czego chce?** Kim chce **być w życiu?** Co je **pasjonuje?** Jakie są jego **potrzeby?**

Stwórzmy razem mapę celów, bo **dużo łatwiej jest się uczyć (a więc ponosić wysiłek) wiedząc, dokąd nas to zaprowadzi.**

Znajdź ważne powody do nauki

Nigdy nie będziesz naprawdę zmotywowany, jeżeli nie będziesz dokładnie wiedzieć po co i dlaczego się uczysz.

- stwórz listę korzyści płynących z nauki (po co, dlaczego, co mi to da) Jeżeli skupiam się na narzekaniu na szkołę i nauczycieli, to nic dziwnego, że dziecko będzie to powielać i modelować
- osadź profity z nauki w swoich działaniach skoncentrowanych na realizację celów
- zastanów się co było ciekawe, a nie co było trudne lub niepotrzebne
- monitoruj swoje postępy(znajdź osobę, z którą możesz wymieniać poglądy, poszerzać wiedzę, dzielić się zdobytymi informacjami , spostrzeżeniami , przemyśleniami , wzajemnie się uzupełniać i wzbogacać)

21

wiedzieć, widzieć, zobaczyć

22

Każdy z nas potrzebuje innej ilości czasu na przyswojenie pewnych treści. Tempo uczenia się jest sprawą indywidualną.

Chcąc pomóc dziecku w domu zaproponujmy wspólny przegląd treści, ustalmy plan. Podzielmy materiał na partie i określmy, kiedy będą przerwy. Dbajmy w czasie przerw o ruch, nawodnienie, odżywienie, sen i redukcję stresu.

Mam jedną prośbę, drodzy rodzice. Pamiętajcie, że jesteście szalenie potrzebni swoim pociechom, że wasza obecność i rola w procesie uczenia się jest kluczowa. Nie jesteście jednak nauczycielami.

Dlatego nie zmieniajcie domu w szkołę

23

Wychowanie można porównać do przesiewania piasku z dna strumyka w poszukiwaniu złota.

Ponad 99% przesianego materiału nie jest złotem, ale aby zdobyć fortunę, musisz pominąć te 99%, a skoncentrować się na 1%.

Podobnie jest z dziećmi.

**Musisz skupić się na tym
co dobre,
a nie na tym co złe.**

24

Dziękuję za uwagę, życząc dumy
i satysfakcji z ich starań i rozwoju

Piotr Chlebowski